

PM 2002 RVII (Dnr 2049/02)

Rekommendation att förlänga nuvarande färdtjänstavtal

Remiss från Kommunförbundet Stockholms län

Borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Färdtjänstavtal med Stockholms läns landsting förlängs t.o.m. den 31 december 2003.
2. Kommunförbundet Stockholms län rekommenderas utarbeta en särskild överenskommelse om de brister som föranledde uppsägningen av avtalet såsom trappklättring och medföljande ledsagare.
3. Kommunförbundet Stockholms län rekommenderas att frågeställningar som inte kan vänta i ett år, och som inte ingår i nuvarande färdtjänstavtal, löses genom att ett interimistiskt tilläggsavtal tecknas mellan KSL och SLL.

Föredragande borgarrådet Margareta Olofsson anför följande.

Ärendet

Kommunförbundet Stockholms län (KSL) har i en skrivelse till kommunerna rekommenderat länets kommuner att förlänga gällande färdtjänstavtal med Stockholms läns landsting i två år t.o.m. 31 december 2004.

Kommunstyrelsen beslutade den 5 december 2001 efter rekommendation av KSL om uppsägning av färdtjänstavtal för omförhandling med Stockholms läns landsting. Bakgrunden till uppsägningen var bl.a. att färdtjänstnämnden under avtalsperioden förändrat verksamheten utan att kommunerna blivit informerade om förändringarna och att färdtjänstnämnden inte samrått med kommunerna innan förändringarna infördes.

Remisser

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret samt socialtjänstnämnden för yttrande.

Stadsledningskontoret anför bl.a. att de olika frågorna för samhällsbetalda resor är komplicerade och föranleder omfattande utredningsarbete. Detta har fått till konsekvens att nuvarande avtal måste förlängas. Därför bör färdtjänstavtalet förlängas i två år och en överenskommelse träffas i samband med förlängningsavtalet om de brister som föranledde uppsägningen av avtalet t.ex. trappklättring och medföljande ledsagare. Färdtjänstnämnden skall också samråda med och informera kommunerna i länet om eventuella förändringar inom avtalets ram. KSL:s rekommendation att förlänga nuvarande färdtjänstavtal finns att tillgå i akten.

Socialtjänstnämnden föreslår att färdtjänstavtalet förlängs i ett år och att frågeställningar som inte kan vänta löses genom interimistiska tilläggsavtal.

Mina synpunkter

Färdtjänsten är en ovärderlig del av den funktionshindrades vardag. Trots att nuvarande färdtjänstavtal föreslås förlängas, måste de brister vad gäller kostnads- och ansvarsfördelningen klarläggas skyndsamt. Kollektivtrafiken måste tillgängliggöras och den del av verksamheten som färdtjänsten utgör måste föras med tydliga regler som gagnar den funktionshindrade. Särskild uppmärksamhet måste fästas på att lösa problemen kring ledsagare och trappklättrare. Även en större övergripande samordning av samhällsbetalda transporter bör ske i samråd med handikapporganisationerna. Jag föreslår att färdtjänstavtalet enbart förlängs i ett år och att bristerna klagas och åtgärdas inför ett nytt avtalstecknande för 2004.

Kvalitetsfrågor som väntetid, information till kunder vid förseningar och en resegaranti måste finnas med bland de frågeställningar som inte kan vänta i ett år och som därför måste diskuteras och lösas under året. Den resegaranti som kollektivtrafiken har bör gälla även vid färdtjänst. Om färdtjänsten är mycket försenad så ska kunden ha rätt att beställa en taxi. Jag vill vidare hänvisa till det särskilda uttalande som gjorts från handikapprådet. Rådet förutsätter att KSL samverkar med handikapporganisationerna inför avtalsskrivningen samt under utredningens gång. Punkter som bör belysas är bl.a. tillgängligheten på fordon, kvoteringsystemet, ledsagning och problemet runt trappklättraren.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta följande

1. Färdtjänstavtal med Stockholms läns landsting förlängs t.o.m. den 31 december 2003.
2. Kommunförbundet Stockholms län rekommenderas utarbeta en särskild överenskommelse om de brister som föranledde uppsägningen av avtalet såsom trappklättring och medföljande ledsagare.
3. Kommunförbundet Stockholms län rekommenderas att frågeställningar som inte kan vänta i ett år, och som inte ingår i nuvarande färdtjänstavtal, löses genom att ett interimistiskt tilläggsavtal tecknas mellan KSL och SLL.

Stockholm den 6 november 2002

MARGARETA OLOFSSON

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

ÄRENDET

Kommunförbundet Stockholms län (KSL) har i en skrivelse till kommunerna rekommenderat länets kommuner att förlänga gällande färdtjänstavtal med Stockholms läns landsting i två år t.o.m. 31 december 2004.

REMISSER

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret samt socialtjänstnämnden för yttrande.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande av den 23 september 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Bakgrund

Kommunerna i Stockholms län har sedan 1977 överlåtit färdtjänsten till Stockholms läns landsting och sedan lagen om färdtjänst (1997:737) har landstinget fortsatt tecknat avtal med länets kommuner om den särskilda kollektivtrafiken dvs. färdtjänsten. Avtalet mellan kommunerna och landstinget löper ut den 31 december 2002 och har av staden sagts upp för omförhandling på rekommendation av KSL.

Bakgrunden till uppsägningen var bl.a. gränsdragningsproblem t.ex. mellan kommunala persontransporter och färdtjänstresor samt resor över länsgränserna. Därutöver ansågs det ekonomiska ansvaret mellan kommunerna och färdtjänsten i vissa fall vara otydligt. Olika lagstiftningar påpekar vikten av att olika myndigheter samordnar sina resurser för att förbättra tillgängligheten och därmed höja funktionshindrades livskvalitet och minska de samhällsekonomiska kostnaderna för samlösningar. Färdtjänst är enligt färdtjänstlagen en del av kollektivtrafiken och inte som tidigare betraktat som bistånd.

KSL:s målsättning är att öka samordningen i länet för samhällsbetalda resor, öka tillgängligheten samt utveckla kollektiva lösningar och samlösningar. Därför anser KSL att det är ett unikt tillfälle att se över hela systemet kring de samhällsbetalda resorna inklusive de kommunala persontransporterna och färdtjänsten. För översyn och medföljande beredningsprocess för handlingar och politiska beslut krävs enligt KSL en förlängning av nuvarande avtal för färdtjänst med två år. KSL:s styrelse beslutade den 18 juni 2002 att rekommendera länets kommuner att förlänga nuvarande färdtjänstavtal med två år dvs. t.o.m. 31 december 2004.

Stadsledningskontorets synpunkt

Kommunstyrelsen beslutade den 5 december 2001 efter rekommendation av KSL om uppsägning av färdtjänstavtal för omförhandling med Stockholms läns landsting. Bakgrunden till uppsägningen var enligt kommunstyrelsens beslut bl.a. att färdtjänstnämnden under avtalsperioden förändrat verksamheten utan att kommunerna blivit informerade om förändringarna och att färdtjänstnämnden inte samrått med kommunerna innan förändringarna infördes. Kommunstyrelsen ansåg därutöver att vid omförhandling av avtalet bör det övervägas om inte alla typer av resor kan samordnas av en huvudman. Detta gällde bl.a. resor mellan kommunala verksamheter och mellan hemmet och kommunala verksamheter såsom skola, daglig verksamhet och dagverksamhet.

De olika frågorna för samhällsbetalda resor är komplicerade och föranleder omfattande utredningsarbete. Detta har fått till konsekvens att nuvarande avtal måste förlängas. Stadsledningskontoret anser att det trots detta är anmärkningsvärt att KSL rekommenderar länets kommuner att förlänga färdtjänstavtalet i två år trots att problemet som var grunden till uppsägning kvarstår. Kontoret anser att frågor som s.k. trappklättring eller medföljande ledsagare snarast måste lösas eftersom dessa inneburit försämrad service för äldre och funktionshindrade samt kostnadsskjutningar för kommunerna. Det är också angeläget att samråd med information

till kommunerna under förlängningsperioden sker innan eventuella förändringar genomförs. Åtgärdande av dessa brister är en viktig förutsättning för förlängningen. Eftersom parterna bär ett gemensamt ansvar för den uppkomna situationen är det angeläget att parterna medverkar till att de av kommunen åberopade tidigare bristerna i utförandet åtgärdas. Överenskommelse om detta måste träffas i samband med förlängningsavtalet.

Målet med samordningen av resorna i Stockholms län skall vara att öka tillgängligheten och valfriheten för äldre och funktionshindrade. Därför är det viktigt att se samordningen av resorna ur "hela resan perspektivet" och omfattas även av kommunala persontransporter och riksfärdtjänst. För närvarande ansvarar kommunerna för riksfärdtjänsten och tecknar egna avtal med transportörer. Att ha kontakt med två olika huvudmän har inneburit vissa komplikationer för kunderna om resan inneburit kombination av färdtjänst och riksfärdtjänst. Stadsledningskontoret anser därför att vid fortsatta förhandlingar med Stockholms läns landsting bör alla typer av resor samordnas av en huvudman. I detta sammanhang skall även det ekonomiska ansvaret för resorna tydliggöras.

Stadsledningskontoret anser att färdtjänstavtalet bör förlängas i två år och att en överenskommelse om de brister som föranledde uppsägningen av avtalet t.ex. trappklättring och medföljande ledsagare träffas i samband med förlängningsavtalet. Färdtjänstnämnden skall också samråda med och informera kommunerna i länet om eventuella förändringar inom avtalets ram.

Socialtjänstnämnden beslutade den 22 oktober 2002 att anföra följande som svar på remissen.

1. Förordades att nuvarande färdtjänstavtal, i enlighet med KSL:s rekommendation, förlängs med ett år.
2. Kommunstyrelsen föreslås rekommendera KSL att frågeställningar som inte kan vänta i två år, och som inte ingår i nuvarande färdtjänstavtal, löses genom att ett interimistiskt tilläggsavtal tecknas med KSL.

Utöver de punkter som tagits upp i förvaltningens förslag måste även kvalitetsfrågor som väntetid, information till kunder vid förseningar och en resegaranti finnas med bland de frågeställningar som inte kan vänta i två år. Den resegaranti som kollektivtrafiken har bör gälla även vid färdtjänst, att om färdtjänsten är mycket försenad så ska kunden ha rätt att beställa en taxi. Vi vill vidare hänvisa till det särskilda uttalande som gjorts från handikapprådet:

Rådet förutsätter att KSL samverkar med handikapporganisationerna inför avtalsskrivningen samt under utredningens gång. Punkter som bör belysas är bl.a. tillgängligheten på fordon, kvoteringssystemet, ledsagning och problemet runt trappklättraren.

Reservation anfördes av ledamöterna *Joakim Larsson m.fl.* (m), ledamoten *Gunilla Reuterskiöld* (fp) och tjänstgörande ersättaren *Hardy Hedman* (kd) mot nämndens beslut enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Socialtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande av den 2 september 2002 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen välkomnar det initiativ KSL och SLL tagit till ett gemensamt utredningsförfarande och finner att utredningsuppdraget lovar gott inför framtiden. Att förlänga nuvarande avtal med två år, så att KSL och SLL ska kunna färdigställa nämnda utredning samt genomföra aktuella beslut, bedömer förvaltningen vara en rimlig tid.

Ur ett brukarperspektiv är dock två år en lång tid. Förvaltningen anser därför att ett interimistiskt tilläggsavtal bör slutas om de frågor som rimligen inte kan vänta i två år på en lösning. De frågor som inte kan vänta så lång tid är, som förvaltningen bedömer det, vem som ansvarar för att den färdtjänstberättigade får hjälp att ta sig mellan bostaden och fordonet då de s.k. trappklättrarna inte är ändamålsenliga samt frågan om kostnadsansvar för medföljande ledsagare. Att enskilda riskerar att drabbas av att landstinget och kommunen inte kan komma överens om vem som "äger ett problemet" dvs. betalar för aktuell bärhjälp eller för den medföljande ledsagaren är frågor som inte kan vänta i två år på en lösning. Det är förvaltningens uppfattning att det föreslagna interimistiska tilläggsavtalet bör tecknas så snart som möjligt.